

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	1674
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	4-11-19

Αθήνα, 04/11/2019

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

-Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

-Τον Υπουργό Υγείας

ΘΕΜΑ: «Ατμοσφαιρική ρύπανση και συνέπειες της – αναβάθμιση επιπέδων ποιότητας ζωής.»

Στις αρχές Οκτωβρίου 2019 έφθασε στην Ειδική μόνιμη επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου η ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τον τίτλο ' «Επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019. Έκθεση χώρας ΕΛΛΑΔΑ»

Στην έκθεση αυτή περιγράφονται οι ενέργειες της χώρας όσον αφορά τον περιβαλλοντικό τομέα. Περιγράφονται οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που εισηγήθηκαν, οι δράσεις που αναλήφθηκαν, οι εκτιμώμενες επιπτώσεις όλων των μέτρων και δράσεων, αλλά πέραν των κρίσεων δίδονται κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση σοβαρών θεμάτων. Στην έκθεση αυτή, που αφορά την κατάσταση της Ελλάδας για το 2018 και εκδόθηκε την 31.07.2019, αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Η ΕΕ έχει εκπονήσει ολοκληρωμένη δέσμη νομοθετημάτων για την ποιότητα του αέρα, η οποία καθιερώνει πρότυπα και στόχους με γνώμονα την υγεία για μια σειρά αέριων ρύπων.»

Είναι γνωστές οι απόψεις διεθνών οργανισμών πάνω στο θέμα. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) στις εκθέσεις του αναδεικνύει το θέμα των σοβαρών επιπτώσεων στην δημόσια υγεία της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Σε παγκόσμιο επίπεδο 3,7 εκατομμύρια θάνατοι αποδίδονται στην ατμοσφαιρική ρύπανση. Γεωγραφικά, οι περιοχές του Δυτικού Ειρηνικού και της Νοτιανατολικής Ασίας επιβαρύνονται κυρίως. Στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου εξίσου βαρύ είναι το τίμημα, αφού αποδίδονται περίπου 236.000 περιπτώσειςⁱⁱ.

Παρόμοια στοιχεία αναφέρει και η ΕΕΑ –Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος – για τον Ευρωπαϊκό χώρο. Στην Ευρώπη υπολογίζονται περίπου 422.000 πρόωροι θάνατοι λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, εκ των οποίων 391.000 στην Ευρώπη των 28ⁱⁱⁱ. Αν στις στατιστικές αυτές προστεθεί και η ρύπανση του αέρα στους εσωτερικούς χώρους, τότε οι αριθμοί αυτοί εκτοξεύονται.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση έχει σοβαρές επιπτώσεις, εκτός της δημόσιας υγείας, σε πάρα πολλούς τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Η οικονομική δραστηριότητα επιβαρύνεται με αξιόλογο οικονομικό κόστος, λόγω απώλειας εργατωρών, αυξημένα έξοδα υγείας και κοινωνικών παροχών και μείωση της απόδοσης της γεωργικής ή δασικής σοδειάς. Ο ΟΟΣΑ το 2005 υπολόγισε ότι το 2060 τα κόστη αυτά θα αυξηθούν φθάνοντας το 2% του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ, οδηγώντας σε επιπλέον οικονομική επιβράδυνση.

Εκτός των παραπάνω η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι συνδεδεμένο φαινόμενο με την κλιματική αλλαγή. Για παράδειγμα το τροποσφαιρικό όζον και η αιθάλη, συμβάλλουν στην κλιματική αλλαγή, ενισχύοντας απ' ευθείας την παγκόσμια υπερθέρμανση. Από την άλλη, κλιματικοί και μετεωρολογικοί παράγοντες δρουν με αλληλένδετο τρόπο προκαλώντας αλλαγές σε διάφορα φαινόμενα που τελικά, μεγενθύνουν τις αρνητικές επιπτώσεις ρύπων, τοξικών μετάλλων κλπ.

Η ταξική παράμετρος του φαινομένου είναι εμφανής, αφού ο ΠΟΥ επισημαίνει ότι το 82% των θανάτων επισυμβαίνει σε χώρες «χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος-LMI», ενώ πολύ μικρότερα ποσοστά εμφανίζονται σε περιοχές και χώρες με «υψηλό εισόδημα». Χαρακτηριστική είναι και η εργασία επιστημόνων, μεταξύ των οποίων και ο ακαδημαϊκός κος Χ. Ζερεφός, οι οποίοι ανίχνευσαν την οικονομική κρίση της Ελλάδας από το διάστημα, ακριβώς βασιμένοι στην διαφοροποίηση των αερίων ρύπων^{iv}.

Επιστημονικά συνέδρια, ακόμα και οι ετήσιες εκθέσεις για την ποιότητα της ατμόσφαιρας που εκδίδονται ήδη από το 2001 από το αρμόδιο υπουργείο (σήμερα Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), αναφέρουν τις επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ιδιαίτερα στην δημόσια υγεία.

Οι αέριοι ρύποι που προκαλούν την ατμοσφαιρική ρύπανση προέρχονται από διάφορες πηγές. Οι κύριοι τομείς που ευθύνονται για τις εκπομπές αερίων ρύπων είναι οι μεταφορές (χερσαίες, θαλάσσιες και αεροπορικές), παραγωγή ενέργειας, βιομηχανικές δραστηριότητες, είτε παραγωγικές διαδικασίες, είτε από κατανάλωση ενεργειακών πόρων, γεωργικές δραστηριότητες και πρακτικές, διαχείριση απορριμμάτων, κ.α.π. Η μεγάλη βελτίωση στην ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, διαπιστώνεται τόσο από τις διεθνείς εκθέσεις (ΠΟΥ, ΕΕΑ κλπ) όσον και από τις ετήσιες εκθέσεις για την ποιότητα της ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ. Βελτίωση που αποδίδεται ιδιαίτερα στην αλλαγή των καυσίμων των οχημάτων.

Παρόλα αυτά το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Η προαναφερθείσα έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπιστώνει

ότι, «Την ίδια στιγμή, η ποιότητα του αέρα στην Ελλάδα εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχίες. Για το 2015, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Γεωργίας και Αγροτικών Υποθέσεων εκτίμησε ότι περίπου 12 000 πρόωροι θάνατοι μπορούσαν να αποδοθούν στις συγκεντρώσεις λεπτών αιωρούμενων σωματιδίων, περισσότεροι από 6 100 στις συγκεντρώσεις όζοντος και 2 300 πρόωροι θάνατοι στις συγκεντρώσεις διοξειδίου του αζώτου.»

Η αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης απαιτεί μια πολύπλευρη αντιμετώπιση. Διάφοροι τρόποι, πολιτικές και δράσεις έχουν προταθεί για την αποτελεσματική διάγνωση και αντιμετώπιση τοπικών και περιφερειακών προβλημάτων. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ των άλλων, αναφέρονται: αναθεώρηση του καθεστώτος πράσινου δακτυλίου και απαγόρευση της ελεύθερης πετρελαιοκίνησης στα μεγάλα αστικά κέντρα, αποτροπή της χρήσης ανεξέλεγκτης βιομάζας σαν οικιακό καύσιμο, ανάπτυξη δικτύων μέσων μαζικής μεταφοράς, ιδιαίτερα σταθερής τροχιάς, ανάπτυξη και προστασία αλσών και περιαστικού πράσινου, αποτροπή λαθροϋλοτόμησης, πύκνωση του δικτύου ελέγχου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κλπ.

Δεδομένου ότι,

- οι ανησυχίες της ΕΕ είναι πολύ σοβαρές και
- η προστασία της δημόσιας υγείας είναι πολύ σημαντική,

Ερωτώνται οι κ.κ. υπουργοί:

- 1. Τί μέτρα προτίθενται να προωθήσουν για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του αστικού συμπλέγματος Αθηνών;**
- 2. Τί μέτρα άμεσης απόδοσης προτίθενται να αναλάβουν για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων σε όλες τις περιφέρειες της χώρας;**
- 3. Πότε αναμένεται η εκπόνηση και η έκδοση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την προστασία της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα;**

i Επίσημη έκθεση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019. Έκθεση χώρας ΕΛΛΑΔΑ

ii Burden of disease from Household Air Pollution for 2012

iii Air quality in Europe — 2018 report

iv Economic crisis detected from space: Air quality observations over Athens/Greece -2013

Οι ερωτώντες βουλευτές

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αλεξιάδης Τρύφων

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γιώργος

Βασιλικός Βασίλειος

Βέττα Καλλιόπη

Γκιόλας Ιωάννης

Ελευθεριάδου Σουλτάνα (Τάνια)

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κατρούγκαλος Γεώργιος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Παπανάτσιου Αικατερίνη

Πέρκα Θεοπίστη

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης

Σκούφα Ελισσάβητ (Μπέττυ)

Τζούφη Μερóπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Τσίπρας Γεώργιος

Φάμελλος Σωκράτης

Χρηστίδου Ραλλία